

มคอ. ๓ รายละเอียดประจำวิชา
รหัส ๐๐๐ ๑๔๗
พระไตรปิฎกศึกษา
สำหรับหลักประกาศนียบัตรวิปัสสนาภาวนา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตขอนแก่น/พุทธศาสตร์ /พระพุทธศาสนา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ๐๐๐ ๑๔๗ พระไตรปิฎกศึกษา (Tipitaka Studies)
๒. จำนวนหน่วยกิต ๒ (๒ - ๐ - ๔)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา พุทธศาสตรบัณฑิต / สาขาวิชาพระพุทธศาสนา / หมวดวิชาแกน กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร, อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา และอาจารย์ผู้สอน
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๑ / ชั้นปีที่ ๑
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด พฤษภาคม ๒๕๖๓

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

<p>๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา</p> <p>เพื่อให้บัณฑิต มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมา และพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก การจำแนกโครงสร้างและเนื้อหาสาระพระไตรปิฎก การรักษา สืบทอดพระไตรปิฎกโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร การจัดลำดับคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย และประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระไตรปิฎก</p>
<p>๒ . วัตถุประสงค์</p> <p>หลังเรียนจบรายวิชานี้แล้ว ผู้เรียนสามารถ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. อธิบาย ความหมาย ประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของพระไตรปิฎกในแต่ละยุคได้ ๒. อธิบายโครงสร้างพระไตรปิฎกทั้ง ๓ คือ พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก พระอภิธรรมปิฎก ได้ ๓. สามารถนำหลักธรรมที่ได้จากการศึกษาในคัมภีร์พระไตรปิฎกมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ๔. สามารถเผยแพร่หลักธรรมที่ปรากฏในพระไตรปิฎกสู่ประชาชนได้ ๕. ตระหนักเห็นคุณค่าของภาษาที่ใช้ในการจารึกพระไตรปิฎกในฐานะภาษาที่สื่อหรือถ่ายทอดแนวคิดของศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และประเพณีที่ฝังามในทางพระพุทธศาสนา
<p>๓. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ดำเนินการทำสื่อการเรียนการสอนโดย e-learning และกระบวนการสืบค้นพระไตรปิฎกทางคอมพิวเตอร์ ๒. ปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามองค์ความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ ๓. จัดให้มีการประเมินรายวิชาที่เป็นระบบตามหลักการทางพระพุทธศาสนาเพื่อใช้เป็นฐานการปรับปรุงการสืบค้นหาข้อมูล องค์ความรู้จากพระไตรปิฎก

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ศึกษากำเนิด ความเป็นมา และพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก การจำแนกโครงสร้างและเนื้อหาสาระพระไตรปิฎก คำอธิบายโดยย่อของพระอรธกถาจารย์ การรักษาสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ลำดับคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ความเป็นมาของพระไตรปิฎก ในประเทศไทย และประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระไตรปิฎก</p>								
<p>๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>บรรยาย</th> <th>สอนเสริม</th> <th>การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน</th> <th>การศึกษาด้วยตนเอง</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา</td> <td>สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย</td> <td>ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม</td> <td>การศึกษาด้วยตนเอง ๑๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา</td> </tr> </tbody> </table>	บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง	บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๑๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง					
บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๑๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา					

<p>๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำวิชา ให้คำปรึกษาผ่านโปรแกรมโทรศัพท์มือถือ (Line) - มุมแนะนำคณะพุทธศาสตร์ ห้อง ๒๐๙ ชั้น ๒ อาคาร ๑๐๐ สมเด็จพระพุทธาจารย์ (อ.จ. อาสภมหาเถร) - อาจารย์ประจำวิชา จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ <ul style="list-style-type: none"> - เวลา ๙.๐๐ – ๑๑.๐๐ น. ณ ห้องคณะพุทธศาสตร์ ห้อง ๒๐๙ ชั้น ๒ อาคาร ๑๐๐ สมเด็จพระพุทธาจารย์ (อ.จ. อาสภมหาเถร) (เฉพาะรายที่ต้องการ) - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะพุทธศาสตร์

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๔.๑ การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
ด้านบุคลิกภาพ	- มีการสอดแทรกเรื่องการสำรวมในสมณภาวะ การครองจีวรหรือการแต่งกาย การเข้าสังคมและศาสนพิธี เทคนิคการเจรจาสื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการวางตัวในการทำงานในบางรายวิชาที่เกี่ยวข้องและในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ ก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา
ด้านภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบตลอดจนวินัยในตนเอง	- กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนิสิตต้องทำงานเป็นกลุ่ม และมีการกำหนดหัวหน้ากลุ่มในการทำรายงานตลอดจน กำหนดให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอรายงานเพื่อเป็นการฝึกให้นิสิตได้สร้างภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี - มีกิจกรรมนิสิตที่มอบหมายให้นิสิตหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการดำเนินกิจกรรมเพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ - มีกติกาที่จะสร้างวินัยในตนเอง เช่น การเข้าเรียนตรงเวลา เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน เสริมสร้างความกล้าในการแสดงความคิดเห็น
จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	- มีการให้ความรู้แก่นิสิตในการนำเอาความรู้ทางด้านพระไตรปิฎกศึกษาไปใช้ในการทำงานที่จะทำให้ นิสิตอยู่ร่วมกับคนอื่นและคนในสังคมได้

๔.๒ การพัฒนาการเรียนรู้ในแต่ละด้าน (จาก มคอ. ๒ หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

๑.คุณธรรม จริยธรรม					๒.ความรู้					๓.ทักษะทางปัญญา			๔.ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				๕.ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		
๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓
●	●	○	○	●	●	●	●	○	○	●	●	○	●	○	○	●	●	○	○

๔.๒.๑ คุณธรรม จริยธรรม

ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา</p> <p>(๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม</p> <p>(๕) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ชาติ ศาสนา และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>(๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</p> <p>(๔) เห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>	<p>๑) ขณะบรรยาย หรือทำกิจกรรมใดๆ ผู้บรรยายจะสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะและการเสียสละเพื่อส่วนรวม</p> <p>๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน</p> <p>๒) ยกกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวมให้นิสิตแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหา</p>	<p>๑) ประเมินโดยผู้สอนและเพื่อนสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน</p> <p>๒) ประเมินจากผลงานและความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>๓) ประเมินคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาโดยหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต</p>

๔.๒.๒ ความรู้

ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา</p> <p>๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล</p> <p>(๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>(๔) มีความรอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทั้งของไทยและของโลก</p> <p>(๕) รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง</p>	<p>๑) บรรยาย</p> <p>๒) มอบหมายให้นำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน ๑ เรื่อง</p> <p>๓) กิจกรรมในชั้นเรียน</p> <p>๔) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ปัญหา</p> <p>๕) สอนโดยใช้กรณีศึกษา</p> <p>๖) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ</p> <p>๗) เรียนรู้แบบร่วมมือ</p>	<p>๑) สอบ</p> <p>๒) สมุดบันทึก</p> <p>๓) รายงาน</p> <p>๔) การสังเกตพฤติกรรม</p>

๔.๒.๓ ทักษะทางปัญญา

ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>(๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความ</p>	<p>๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ</p>	<p>๑) ประเมินจากผลงานและการของผู้เรียนที่เกิดจากการใช้กระบวนการ</p>

<p>เข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน</p> <p>๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล</p> <p>ความรับผิดชอบ</p> <p>(๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา</p> <p>๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ</p> <p>๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ</p> <p>๕) ศึกษาดูงาน</p>	<p>เรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย และนำเสนออย่างเป็นระบบ</p> <p>๒) ประเมินผลจากข้อสอบกลางภาค / ปลายภาค ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนตอบโดยการคิดวิเคราะห์ ด้วยการนำความรู้ทางหลักการ ทฤษฎีไปประยุกต์เพื่อแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมมีเหตุผล</p>
--	--	---

๔.๒.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

<p>ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>	<p>กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>	<p>กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๑) เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม</p> <p>๔) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>๒) มีมนุษยสัมพันธ์รู้จักควบคุมอารมณ์และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล</p> <p>๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม</p>	<p>๑) มอบหมายงานให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ความรับผิดชอบและการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม</p> <p>๒) กำหนดกิจกรรมแบ่งกลุ่มตอบคำถามในชั้นเรียน</p>	<p>๑) ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน</p> <p>๒) ประเมินจากผลงานของผู้เรียนที่นำเสนอตามที่ได้รับมอบหมาย</p>

๔.๒.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

<p>ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>	<p>กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>	<p>กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>
<p>ความรับผิดชอบหลัก</p> <p>๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้</p> <p>ความรับผิดชอบรอง</p> <p>(๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน</p> <p>(๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>๑) มอบหมายกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสืบค้นสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ</p> <p>๒) มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลขหรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ</p>	<p>๑) ประเมินจากความสามารถในการนำเสนอต่อชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๒) ประเมินจากผลงานตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนมอบหมาย</p>

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	<p>การแนะนำแนวสังเขปรายวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ พระไตรปิฎก</p> <ul style="list-style-type: none"> -ความหมายของพระไตรปิฎก -ประเภทพระไตรปิฎก - ความเป็นมาของพระไตรปิฎก - โครงสร้างพระไตรปิฎก 	๒	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะในพระไตรปิฎก	
๒	<ul style="list-style-type: none"> -ความเป็นมาของสิกขาบท -การวิเคราะห์สาระสำคัญในคัมภีร์ มหาวิงค์ ภาค ๑ -ความเป็นมาของภิกขุณีวิงค์การ- วิเคราะห์สาระสำคัญในคัมภีร์ภิกขุณี วิงค์ <p>คัมภีร์มหาวรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> -ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคัมภีร์ -มหาวรรคและการศึกษาสาระสำคัญ ในคัมภีร์มหาวรรค ภาค๑ 	๒	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะในพระไตรปิฎก	
๓	<p>การสังคายนาพระไตรปิฎก</p> <p>การนับครั้งสังคายนาที่รู้จักกันทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> -สังคายนาครั้งที่ ๑- ๒ - ๓ - -การนับสังคายนาของลังกา -การนับสังคายนาของพม่า - การนับสังคายนาของไทย 	๒	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะในพระไตรปิฎก	
๔	<p>คัมภีร์จุลวรรค</p> <ul style="list-style-type: none"> -ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจุลวรรค -การศึกษาสาระสำคัญในคัมภีร์จุล วรรค ภาค ๑ -การศึกษาสาระสำคัญในคัมภีร์จุล วรรค ภาค ๒ <p>คัมภีร์ปริวาร</p> <ul style="list-style-type: none"> -ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคัมภีร์ ปริวาร -ลักษณะการถาม -ทักษะเกี่ยวกับคัมภีร์ปริวาร 	๒	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะในพระไตรปิฎก	

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๕.	<p>ความเป็นมาและความสำคัญของพระสุตตันตปิฎก</p> <p>๑.๒ ความเป็นมาและความสำคัญของพระสุตตันตปิฎก</p> <p>๑.๓ ความหมายและโครงสร้างของพระสุตตันตปิฎก</p> <p>๑.๔ บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเกิดขึ้นของพระสุตตันตปิฎก</p> <p>๑.๕ คัมภีร์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระสุตตันตปิฎก คืออรรถกถา ฎีกาและปกรณ์วิเสส</p>	๒	<p>การบรรยาย</p> <p>การอภิปรายกลุ่ม</p> <p>การใช้สื่อคอมพิวเตอร์</p> <p>การยกตัวอย่างจากสารัตถะในพระไตรปิฎก</p>	
๖.	<p>สาระแห่งพระสูตรสำคัญในคัมภีร์ที่มณิกาย</p> <p>๒.๒ พรหมชาลสูตร</p> <p>-เนื้อหาโดยย่อของพระสูตร</p> <p>-วิเคราะห์ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับศีลและทิวฏฐิในพรหมชาลสูตรกับสังคมไทยปัจจุบัน</p> <p>๒.๓ มหาปรินิพพานสูตร</p> <p>-เนื้อหาโดยย่อของพระสูตร</p> <p>-วิเคราะห์พุทธจริยาวัตรที่ปรากฏในมหาปรินิพพานสูตร</p> <p>๒.๔ อัคคัญญสูตร</p> <p>-เนื้อหาโดยย่อของพระสูตร</p> <p>-วิเคราะห์วิวัฒนาการของโลกและสังคม</p>	๒	<p>การบรรยาย</p> <p>การอภิปรายกลุ่ม</p> <p>การใช้สื่อคอมพิวเตอร์</p> <p>การยกตัวอย่างจากสารัตถะในพระไตรปิฎก</p>	
๗.	<p>สาระแห่งพระสูตรสำคัญในคัมภีร์มัชฌิมนิกาย</p> <p>๓.๒ อลคัฑทุปมสูตร</p> <p>-เนื้อหาโดยย่อของพระสูตร</p> <p>-วิเคราะห์เป้าหมายการศึกษาในอลคัฑทุปมสูตร</p> <p>๓.๓ อปปีณณกสูตร</p> <p>-เนื้อหาโดยย่อของพระสูตร</p> <p>-วิเคราะห์หลักปฏิบัติในอปปีณณกสูตร</p>	๒	<p>การบรรยาย</p> <p>การอภิปรายกลุ่ม</p> <p>การใช้สื่อคอมพิวเตอร์</p> <p>การยกตัวอย่างจากสารัตถะในพระไตรปิฎก</p>	

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	๓.๔ ทักขิณาวិภังคสูตร -เนื้อหาโดยย่อของพระสูตร -วิเคราะห์หลักการให้ทานในทักขิณาวิภังคสูตร			
๘	สอบกลางภาค	๒		
๙	สาระแห่งพระสูตรสำคัญในคัมภีร์สังยุตตนิกาย ๔.๒ อินทกสูตร - เนื้อหาโดยย่อของพระสูตร -วิเคราะห์พัฒนาการชีวิตมนุษย์ในอินทกสูตร ๔.๓ นิตานสูตร -เนื้อหาโดยย่อของพระสูตร -วิเคราะห์การหาเหตุผลโดยใช้หลักปฏิจจสมุปบาท ๔.๔ ชั้นธสูตร -เนื้อหาโดยย่อของพระสูตร -วิเคราะห์องค์ประกอบของชีวิตในชั้นธสูตร ๔.๕ ฉัปปาณโกปมสูตร -เนื้อหาโดยย่อของพระสูตร -วิเคราะห์ประโยชน์และโทษของการใช้อินทรีย์ในฉัปปาณโกปมสูตร ๔.๖ กัลยาณมิตตสูตร -เนื้อหาโดยย่อของพระสูตร -วิเคราะห์ประโยชน์ของการมีกัลยาณมิตร	๒	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะในพระไตรปิฎก	
๑๐	สาระแห่งพระสูตรสำคัญในคัมภีร์อังคุตตรนิกาย ๕.๒ สาระสำคัญในเอกกนิบาต ทุกนิบาต และตักนิบาต -บุคคลที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นเลิศในเอกกนิบาต ๑) สาวก ๒) สาวิกา ๓) อุบาสก ๔) อุบาสิกา -ภูมิของคนดี ๒ ประการ -ปาปณิกสูตร : คุณสมบัติของพ่อค้า	๒	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะในพระไตรปิฎก	

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	<p>๓ ประการ ในตักนิบาต</p> <p>๕.๓ สาระสำคัญในจตุกนิบาต - สมชีวิสูตร : คู่สร้างคู่สม ๔ ประการ</p> <p>๕.๔ สาระสำคัญในปัญจกนิบาต และฉกนิบาต -องค์คุณแห่งพหูสูตร ๕ ประการ ในปัญจกนิบาต -ทุกข์ชาวบ้าน ๖ ประการในฉกนิบาต</p> <p>๕.๕ สาระสำคัญในสัตตกนิบาต อัฐกนิบาตและนวกนิบาต -สัปปุริสธรรม ๗ ประการในสัตตกนิบาต - มหาปหาราทสูตร ความอัจฉริยะของพระธรรมวินัย ๘ ประการในอัฐกนิบาต -ตระกูลที่ประกอบด้วยองค์ ๙ ประการ ในนวกนิบาต</p> <p>๕.๖ สาระสำคัญในทสกนิบาตและเอกาทสกนิบาต -นาถกรณธรรม ๑๐ ประการ ในทสกนิบาต -อาเนสังส์เมตตา ๑๑ ประการในเอกาทสกนิบาต</p>			
๑๑	<p>สาระสำคัญในคัมภีร์ขุททกนิกาย</p> <p>๖.๒ สาระสำคัญของขุททกปาฐ, ธรรมบท อุทาน อิติวุตตกะ และสุตตนิบาต</p> <p>๖.๓ สาระสำคัญของวิมานวัตถุ เปตวัตถุ เภรคาถา และเถรีคาถา</p> <p>๖.๔ สาระสำคัญของชาดก</p> <p>๖.๕ สาระสำคัญของนิทเทส</p> <p>๖.๖ สาระสำคัญของปฎิสัมภิตามรรค</p> <p>๖.๗ สาระสำคัญของอปทาน</p>	๒	<p>การบรรยาย</p> <p>การอภิปรายกลุ่ม</p> <p>การใช้สื่อคอมพิวเตอร์</p> <p>การยกตัวอย่างจากสารัตถะในพระไตรปิฎก</p>	

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	๖.๘ สารสำคัญของพุทธวงศ์ ๖.๙ สารสำคัญของจรียาปิฎก			
๑๒	•วิวัฒนาการคำสอนเกี่ยวกับพระ อภิธรรมสมัยพุทธกาล •ความเป็นมาของพระอภิธรรมปิฎก ที่ปรากฏในอรรถกถา ฎีกา •พัฒนาการของพระอภิธรรมปิฎก •ความหมายของพระอภิธรรมปิฎก •ความสำคัญของพระอภิธรรมปิฎก •ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระ อภิธรรม •โครงสร้างของพระอภิธรรมปิฎก •พระอภิธรรมตามหลักปรมัตถธรรม ๔	๒	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	
๑๓	•ความหมายของคัมภีร์ธัมมสังคณี •ความสำคัญของคัมภีร์ธัมมสังคณี •การสงเคราะห์เนื้อหาคัมภีร์ธัมม สังคณีลงในปรมัตถธรรม ๔ •การนำหลักธรรมในคัมภีร์ธัมม สังคณีไปประยุกต์ใช้ ความหมายและความสำคัญของ คัมภีร์วิภังค์ •สาระสำคัญในคัมภีร์วิภังค์ •เนื้อหาสำคัญในคัมภีร์วิภังค์ •สงเคราะห์ขั้นต้นและสังขยวิภังค์ลงใน ปรมัตถธรรม ๔	๒	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	
๑๔	•ความหมายและความสำคัญของ คัมภีร์ธาทุกถา •เนื้อหาสาระสำคัญที่ปรากฏใน คัมภีร์ธาทุกถา •การสงเคราะห์เนื้อหาที่สำคัญของ คัมภีร์ธาทุกถาลงในปรมัตถธรรม ๔ •ความหมาย โครงสร้าง และ ความสำคัญของคัมภีร์ปุคคล บัญญัติ •เนื้อหาสาระสำคัญในคัมภีร์ปุคคล	๒	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	<p>บัญญัติ</p> <ul style="list-style-type: none"> • การสังเคราะห์เนื้อหาที่สำคัญของ คัมภีร์ปุคคลบัญญัติลงในปรมัตถธรรม ๔ • การประยุกต์ใช้หลักธรรมที่สำคัญ ตามที่ปรากฏในคัมภีร์ปุคคลบัญญัติ 			
๑๕	<p>• ความหมายและความสำคัญของ คัมภีร์กถาวัตถุ</p> <ul style="list-style-type: none"> • เนื้อหาสาระสำคัญที่ปรากฏใน คัมภีร์กถาวัตถุ • สังเคราะห์เนื้อหาที่สำคัญของคัมภีร์ กถาวัตถุลงในปรมัตถธรรม ๔ <p>• ความหมายและความสำคัญของ คัมภีร์ยมก</p> <ul style="list-style-type: none"> • เนื้อหาสาระสำคัญที่ปรากฏใน คัมภีร์ยมก • สังเคราะห์เนื้อหาที่สำคัญของคัมภีร์ ยมกลงในปรมัตถธรรม ๔ <p>• ความหมายและความสำคัญของ คัมภีร์ปฎิฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> • เนื้อหาสาระสำคัญของคัมภีร์ปฎิฐานลงในปรมัตถธรรม ๔ - สรุปรูปเนื้อสาระจากพระไตรปิฎก ศึกษา 	๒	<p>การบรรยาย</p> <p>การอภิปรายกลุ่ม</p> <p>การใช้สื่อคอมพิวเตอร์</p> <p>การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก</p>	
๑๖	สอบปลายภาค	๒		

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑	สอบกลางภาค สอบปลายภาค	๘ ๑๖	๒๐ % ๖๐ %
๒	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปรูปเนื้อสาระจากพระไตรปิฎก ศึกษา	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐ %

	การส่งงานตามที่มอบหมาย		
๓	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐ %

หมวดที่ ๖ ทักษะการประกอบการเรียนการสอน

<p>๑. เอกสารและตำราหลัก</p> <p>มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกศึกษา, ๒๕๕๘, กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.</p> <p>มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๐, กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย</p>
<p>๓. เอกสารและข้อมูลสำคัญ</p> <p>เสนาะ ผดุงฉัตร. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีบาลี Introduction to Bali literature. พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒.</p> <p>มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วรรณคดีบาลี. บาลีครั้งที่ ๑ : กันยายน ๒๕๕๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยรายวันการพิมพ์, ๒๕๕๒.</p>
<p>๔. เอกสารและข้อมูลแนะนำ</p> <p>ไกรวุฒิ มะโนรัตน์. วรรณคดีบาลี ๑ พิมพ์ครั้งแรก ๒๕๔๙. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่ จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์, ๒๕๔๙.</p> <p>CD Rom พระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬาฯ และฉบับของมหาวิทยาลัยมหิดล</p>

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา</p> <p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนักศึกษา ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน - การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน - แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา - ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนักศึกษา
<p>๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน - ผลการสอบ - การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
<p>๓. การปรับปรุงการสอน</p> <p>หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้</p>

<ul style="list-style-type: none"> - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน - การวิจัยในและนอกชั้นเรียน
<p>๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา</p> <p>ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร - มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม
<p>๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา</p> <p>จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔ - เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ ในอนาคต

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา/อาจารย์ผู้บรรยาย

ลงชื่อ _____ วันที่รายงาน _____

ชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลงชื่อ _____ วันที่รับรายงาน _____